

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . 5.—
Četrť leta . . . 2:50
Mesečno . . . 1.—
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vin.
od 6 redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
popust.
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Glasovi o narodnem svetu.

Razmere, v katerih sedaj živi naš narod, in veličina časa in naloge, ki jo ima naš narod izvršiti v sedanjosti, za dolgotrajno bodočnost odločilni dobi, zahtevajo tesno koncentracijo vseh strank, vseh stanov in vseh v resnici narodnih življenj med našim narodom. Politična koncentracija se je že izvršila v Jugoslovanskem klubu. Politiko, ki jo je ta klub začel z znano velevažno državnopravno izjavo dne 30. majnika, je odobril ves slovensko-hrvatski narod ne samo s pritrditvijo, marveč tudi z veseljem. Tudi preko Sotle je segla ideja političnega ujedinenja ter je med hrvatskimi strankami začela pripravljati tla za skupno delovanje v smeri proti skupnemu cilju, ki ga določa omenjena jugoslovanska izjava za ves slovensko-hrvatsko-srbski narod.

Kmalu potem, ko se je izvršila naša politična koncentracija v Jugoslovanskem klubu, se je po slovenskem časopisju pojavila želja po nepolitični koncentraciji v obliki vseslovenskega narodnega sveta. Koroški in štajerski Slovenci smo to misel pozdravili z odkritim in radostnim pritrdilom, ker smatramo narodni svet za veliko oporo in izpodbudo našega bodočega narodnega razvoja. Tudi drugi slovenski časniki, zlasti slovenski dnevnik, so to idejo vzeli v svojo krepko zaščito ter se trudijo, da bi jo popularizirali.

Pojavili so se pa že tudi skeptični glasovi z ozirom na razmere, ki so zavladale v češkem narodnem svetu in ki so dovedle do odstopa njegovega predsednika, uglednega češkega politika in rđoljubca dr. Mattuša. Kot vestni kronisti moramo zabelježiti tudi te skeptične glasove.

„Edinost“ piše v svoji številki dne 26. avgusta takole: „Češki Narodni odbor naj bi bil sodnik v stvarih skupne politike in skupnega dela, a radikalno demagoštvu — torej stranka v sporu z drugimi — je zrušilo najprej sodnika! In tako more priti v narodne vrste anarhija, ko so red, edinstvenost in disciplina najvišja potreba. Narodni odbor naj bi bil kot najvišja moralna inštanca ublaževal in odstranjal krize, za katerih nastajanje je povsod vedno danih vse polno možnosti, v resnici pa je najprej sam prišel v krizo! Naj bi bil ta nerazvešljivi češki ek-

sempel v svarilo Slovincem posebno v tem trenutku, ko od vseh strani kličejo po osnutju Narodnega sveta kot skupno-narodne inštanice. Če taka korporacija ki jej seveda sestava mora popolnoma odgovarjati pojmu narodne skupnosti — nima biti avtoriteta, ki jo bomo spoštovali in se jej pokorili vsi, potem pa je skoro bolje, da je ni! Bomo sicer ločeno marširali in bomo ločeno tepeni od drugih, ali ne bomo vsaj nudili žalostne slike, da naša lastna roka ruši, kar je včeraj sama zgradila kot veliko narodno — potrebo!“

Nekaj sličnega je zapisal splitski „Dan“ dne 23. avgusta: „Klub je jugoslovanski sada močan faktor. Dobro i izvrstno radi, te se ne slažemo sa slovenskim narodom, koji ovih dana zagovara, da se postavi iznad kluba narodno vijeće. Ovo bi često ometalo dobar rad, kako se to skoro vidjelo i kod širokog takovog vijeća u Česku prigodom naših odaslanika u Pragu. U klubu ima već dosta ljudi, razne kulture i shvaćanja, te će lako kontrolirati jedan drugod.“

Grof Clary, kaj pa to?

Nov kurz pr ti pravioam slovenskega jezika?

Maribor, 30. avgusta.

Pri cesarski namestniji v Gradcu, oziroma uradih, ki so podvrženi njeni kontroli, veje Slovincem nasproten veter. Dasiravno ekscelencia grof Clary zagotavlja, da je nepristranski uradnik, da noče kratiti Slovincem narodnih pravic, imamo vendar zopet celo vrsto jasnih dokazov v rokah, da je grof Clary kot cesarski namestnik naš narodni nasprotnik, ki nam hoče odrekati naše narodne pravice, nas hoče ukleniti v nemški jarem in nas prisiliti, da bi bili ponižni kučki njegovih graških vsenemških uradnikov. Grof Clary dela z vso paro, da se parola „Proč od Gradea!“ zopet oživi in da bi našla odmeva v zadnji slovenskoštajerski bajtici.

Pri cesarski namestniji v Gradcu je ustanovljen „Deželni nakupovalni urad“, kateri vodi nakupovanje in porazdelitev raznih živil, n. pr.: masti. Mast in špeh, ki ga morajo kmetje oddajati, prevza-

me, plača in porazdeljuje „deželni nakupovalni urad pri cesarski namestniji v Gradcu.“ Že od časa, ko se je ustanovil ta urad, smo dobivali mnogotere pritožbe, kako čudno postopa ta urad proti kmetiskemu prebivalstvu. Blago, ki se je za ta urad zaseglo pri kmetih, se v mnogih slučajih pusti tako dolgo ležati, da se pokvari. V mnogih slučajih odgovarja ta urad na pisma iz Slov. Štajerja še le, ako se mu zagrozi z drugimi koraki. Deželni nakupovalni urad postopa v narodnem oziru kot da bi bil podružnica Schulvereina ali Südmarke in ne urad, ki je podrejen c. kr. deželni vladi. Slovincem trgovcem in občinam piše pisma v takem tonu in v taki obliki, kakor si jih niti najzagrizenjši nemški petelin ne upa pisati.

Iz Slov. goric se nam poroča, da je omenjeni urad, ki je podrejen cesarski namestniji, odgovoril na slovensko pismo neke trgovke (ime je grofu Claryju v našem uredništvu na razpolago!), da slovenskih pisem sploh ne bo več sprejemal, ne bo odgovarjal na ista in da zahteva od trgovke, da se mora v bodoče v poslovanju z uradom posluževati samo nemškega jezika, ker je uradni jezik cesarske namestnije — nemški.

Grof Clary, vprašamo Vas, kaj pomeni to? Ali ni to čisto navadno izzivanje mirnih Slovincem?

Zavarujemo se proti temu, da bi nam nemški, tudi od nas plačani uradnik zapovedoval, v katerem jeziku je nam Slovincem dovoljeno pisati. Naših narodnih pravic si ne damo kratiti.

V rokah imamo tudi pismo, ki ga je pisalo „Deželno mesto za zelenjavo in sadje“, t. j. urad, ki je podrejen centralni vladi. V nekem pismu z dne 25. avgusta 1917 poziva to mesto slovenskega zasebnika v Mariboru, naj v bodoče piše nemški naslov,

LISTEK.

Materina beseda.

„Za „Stražo“ napisal t profesor Anton Rabuza.)

(Dalje.)

Sest tovarišev nas pojde na visoke šole. V družbi se pomenimo to in ono. Morda je kateri med onih bolj petičen in nemara odmakne kaj odvišnega v medsebojno pomoč.

In vrteč tri goldinarje v žepu, edino imetje, ki mu je ostalo za dolgo in nejasno pot na visoke šole, se približa kolodvoru, da se odpelje na Dunaj, kakor je bilo domenjeno. S strahom in grozo gleda naš Mirko v bodočnost. Kako naj pride s tremi goldinarji na Dunaj? Saj še za vlak ni dovolj! Zatorej je bilo pogledoval h tovarišem, vsi so ga tolažili, da bo že šlo, kakoržekoli. Ni mogel drugače, šel je k okenču, kjer prodajajo pravico, voziti se po železnici in vzel listek do Gradea. Misli si, najprej do Gradea, od tam pa že kako naprej na Dunaj. Glej ga no, saj res! V Gradcu imam sorodnike, tam me bodo že radi sprejeli, veseli da spoznajo neznanega sorodnika. Kako bodo radosti zavzeti, ko spoznajo mene, daljnega svojega sorodnika. Nanosili bodo na mizo vsega dobrega, povpraševanja ne bo ne konca in ne kraja, nazadnje me povprašajo, ali mi morejo še s čem postreči. Oj, kar sladko mehko mu je postalo, kako lepo bo pri sorodnikih.

V take vesele misli zatopljen koraka ponosno-veselo proti vlaku, zaničljivo odpušča veliki mno-

žici, da se nobeden izmed nje ne mara zanimati za njega, ki odhaja na visoko šolo.

Vlak zažvižga, Mirko je že nemirno čakal, da se odmakne temu malenkostnemu mestecu, ki nima pojma, kake imenitne osebnosti ga zapuščajo. Še pozdrava, niti zamahljaja ne privošču mestu, v katerem je prebil osem dolgih let. Naprej v svet!

Postaja izgine za postajo. Vedno bliže prihajajo neznani, nepoljudni nemški kraji. Še ena postaja. Gradec! Ah, prehitro si tu, rad bi se še kaj pomenil s tovariši, toda ni se moglo muditi. Hladno, veliko prehladno se mu zdi poslavljanje tovarišev, nima se časa dolgo ozirati, vrvež ljudij ga potegne s seboj proti izhodu.

V Gradcu sem, si misli. Nikdo, ah, prav nikdo ni tu, ki bi mi podal roko in popeljal seboj. Nevoljno hiti z malim svojim zavojem mimo uljudnih postreščkov, hiti ven na ulico.

Po dolgem povpraševanju najde čisto na drugem daljnem koncu mesta ulico, kjer stanuje njegova sorodnica, kakor je slišal praviti od svoje rajne matere, precej imenitna gospa.

Nemirno se tresoč se približa hiši z znano številko. Kaj bo? Kako bo? Zbere si pogum, vstopi v vežo in potrka na prva vrata. Malo dekletce pride odpirat. Ko opazi tujca, odbeži klicat mater. Mlada gospa pride, Mirko se predstavi, vedno bolj zarudel vsled zadrege. Vse nemško, vse hladno.

„Tako, tako, me veseli! Kam se pa zdaj obrnete? Kam se vpišete? Kaj mislite študirati?“

V okorni nemščini jecljaje pripoveduje Mirko, kako se mu godi, kam je namenjen, kako je na slabem, vedno v večjem strahu, v vedno manjšem zupanju, da bi se pogovor povoljno iztekkel.

Nič prav ni vedel, kako je prišel iz hiše na ulico. Toliko je vedel, da so se gor odkrižali in mu vzeli vsako upanje, da bi se pri njih kakorkoli skušal udomačiti. Še tisti kruh, ki ga je bil lakoten povžil kar stoje v kuhinji, še tisti ga je pekel v gnevu, da se je tako žalostno spremenilo njegovo veselo zaupanje v bodočnost.

Kam zdaj po tem tujem mestu? Denarja za na Dunaj ni in bori krajcarji, kar jih je ostalo od treh goldinarjev, bodo kmalu, kmalu se stopili.

Ves nesrečen tava in blodi po ulicah naprej, ne vedoč, ne kod ne kam. Ozirajoč se po hišah in ulicah zagleda v ozadju veličastno cerkev. Glasu, ki mu veli, naj bi vstopil, se mu ne zdi vredno poslušati, boječ se, da bi kaj ne zamudil na ulici.

Naprej grede, sreča stražnika. Varuhu miru in reda se zazdi ta mladi, okoli ozirajoči se gospodič sumljiv in ga ustavi. Mirku se je, po pravici rečeno, že prijetno zdelo, da ga sploh kdo ogovori. Mož postave pa ne govorič veliko ž njim, ampak ga prav uljudno povabi na policijsko ravnateljstvo.

Starejši uljuden gospod ga sprejme. Sprašuje ga, od kod in kam. Mirko mu potoži svoje bolečine, svoje razočaranje, obrazloži mu, kako je veselih in brezskrbnih korakov se napotil na visoko šolo, zdaj pa da stoji tu brez vseh nadaljnjih sredstev v tem ujem mestu.

Dobri gospod, bil je sam policijski komisar, ga pazno, na videz malomarno posluša, si od časa do časa nekaj zabeleži, po dokončanem zaslišanju pa mu izroči pisemce, pokliče nekega služabnika v bližnji sobi in mu veli, naj popelje tega-le tujca tja in tja, kakor kaže naslov na pisemcu.

Nato se poslovil gospod in odide v drugo sobo.

ker se v čistonemškem (reindeutschen Stadt) mestu Gradec pisem, naslovljenih v tujem jeziku (?!), ne more dostaviti. Tudi pisma naj piše v nemškem jeziku, ker je uradna registratura samonemška in je enotnost jezika v nujnem interesu uradnega poslovanja tega deželnega mesta. (!?) Enaka pisma piše i štajerska sladkorna centrala in mogoče še več enakih zavodov, s katerimi je grof Clary več ali manj v ožji zvezi.

Zdi se nam, in naš sum je gotovo opravičen, da je postopanje omenjenih uradov proti Slovencem naravnost organizirano in da je o tem grof Clary gotovo dobro informiran.

Nastavite eno tretjino slovenskih uradnikov, kakor nam gre z ozirom na naše število in na našo davčno moč ter na naše velike žrtve, ki jih štajerski Slovenci doprinašamo v teh težkih časih.

Nekaj iz celjskega okraja.

Občina Dobrna ima večino prebivalstva revnega, velikih kmetij tu ni, ljudstvo je od nekaj časa navezano na trgovine pri nakupu hranil. Sedaj kupiti ni kaj v trgovinah, sicer pa še manje, ker kar ni rekvirirano pri pridelovalcu, to pokupijo častniški sluge, ki hodijo od hiše do hiše z nahrbtniki in nadlegujejo ženice, dokler se jim ne proda to ali ono, npr. častniki pa potem odpošiljajo zabojček za zabojkom stran, domačini pa ne dobimo prav nič za pokupiti.

Mleko se je rekviriralo za častniško okrevanje v toplicah in ne samo jutranje molže, kakor po drugih občinah, marveč od vseh treh molžev, tako, da ga za prebivalstvo sploh nič ne ostane, oziroma so ga deležni le oni, kojim ga nakloni mlečni komisar g. Sedlmayer. Le-ta gospod od okrajnega glavarstva ni dovolil družinam z večjim številom otrok v najnežnejši starosti mleka, pač pa je družinam, ki nimajo niti otrok niti bolanih ali onemoglih, dovolil mleko. Umevno, da ljudje godrnjajo, ker se jim dela krivica. Krivice, ki so se prigodile ravno v našem kraju pri rekviziciji mleka, niso male in se ne dajo

Mirko pa koraka za varnostnim možem naprej po ulicah, vedno dalje, sem in tja po vijugastih ulicah, dokler se ne ustavi pred srednjo veliko, še precej lepo hišo, kjer vstopita. Redar gre naprej po udobnih stopnicah, v prvem nadstropju obstoji, pritisne na bel gumb na bližnjih vratih in nato naglo odide. Mirko čaka, kaj bo. Trenotno ni vedel, kaj bi naredil. Ali bi jo potegnil za redarjem na ulico, ali bi počakal, da se odpro vrata.

Komaj sploh pride do pravega sklepa, se odpro vrata in imenitna gospa pride pogledat, kdo neki želi vstopa. Začuden pogleda ubornega, raztresenega gospodiča, ki ji, jecljaše nekaj nerazumljivih besed, pod drobno pisemce.

Kako je odleglo ubogemu Mirku, ko mu veli ta ljubeznjiva gospa, naj vstopi. Nerodno, skoraj okorno stoji na gladka tla, sramežljivo za seboj noseč svojo bomo culico. Kmalu pa se mu poleže njegova prevelika strahopetnost in zadrega, ko izve, da bo z naprej lahko zahajal v to hišo in poučeval nekega dečka.

Lahkega, veselega srca se je poslovil. On tujec, nepoznan v nepoznanem mestu, pa naleti na tako srečo, da bo lahko za prvo silo brez skrbi.

Njegova prva pot je sedaj bila, poiskati visoko šolo. tam poizvedeti vse potrebno za vsprejem, potem pa se poiskati malo sobico za stanovanje. Kmalu jo je iztaknil v neki visoki hiši prav na vrhu v četrtem nadstropju. Kaj boljšega si ni mogel in ni smel privoščiti, zadovoljen je bil, da je pod streho. Za plačilo je na potolažil svojo novo gospodinjino, češ, ko dobim tam in tam, bom pa prinesel za mesečnino.

Tako se je nastanil naš Mirko v Gradcu. Okraja mu je šla bolj trda, vendar ne slabo. Sčasom se je udomačil, našel tudi več prilik, priskrbeti si pouka pri bogatih meščanih. To mu je bilo vzrok,

opravičiti. Okrajno glavarstvo je zaukazalo shod v gostilno Union in prišlo je nekaj gospodov. Gospod K se je zelo razburil, ker je med njegovim govorom neka ženica napravila opazko, da se preveč pobira. Gospodje se niso prej podučili, da je pri nas drugače kakor drugje, ker drugje je rekvirirano samo jutranje mleko, pri nas pa vse. Ko se je gospode na to razliko opozorilo, so bili presenečeni in gospodu M. je zmanjkalo besedi. Opravičil se je, češ, da ni vedel, da se pri nas tako strogo postopa, in obljubil intervenirati, navzoči komisar dr. S. pa je rekel, da ostane pri njegovi odredbi, češ, sosedna občina St. Janž se ne more pritegniti k dajatvi mleka, ker je v drugem okrajnem glavarstvu in mleka še itak ne pride dovolj skupaj.

Sedaj smo tudi brez sladkorja. Prej je prišlo na občino 1700 kg sladkorja, za mesec julij-avgust pa samo 1200 kg, in na karto se je razdelilo 17. 7. samo 60 dkg. Danes je 25. avgust in sladkorja še ni za ljudstvo, pač pa ga ima okrajno glavarstvo za nekatere tukajšnje gostilne in to na račun ostalega prebivalstva v občini. In kdo so te gostilne? Milchmari-andl-Haas je dobila obenem z občino 300 kg, reci: tristo kilogramov, Melihen-bufet v zdraviliškem domu 200 kg in začetkom meseca avgusta je zopet dobila ga. Haas 100 kg in g. Vierthauer-Union 100 kg. Torej to, kar se je odtegnilo revnim občanarjem, dali so Haas in Melihen. Ali ni to pristranost?! Kdo nam naj pomaga?

Opozorimo na te nedostatke gospode poslance.

Zakaj ni postal grof Andrassy ministrski predsednik?

Listi poročajo:

Sredi politične diskusije v Budimpešti stoje glasovi, kako se je zgodilo, da grof Julij Andrassy ni bil imenovan za ogrskega ministrskega predsednika. Merodajni politični možje trde, da je bilo imenovanje grofa Andrassyja že zagotovljena stvar, a da so v zadnjem trenutku uplivi raznih visokih skupnih in avstrijskih faktorjev to preprečili.

Te vesti porablja proti novi vladi. Trdi se, da je minister zunanjih del grof Czernin v zvezi z več člani avstrijskega in specijelno češkega plemstva zastavil ves svoj upliv proti imenovanju grofa Andrassyja in to zaradi tega, ker se zavzema grof Andrassy za kar najtesnejšo zvezo z Nemčijo.

Voditelji ogrske delovne stranke se postavljajo na stališče, da, ako se ti glasovi izkažejo za resnične, ni stvar več strankarskega pomena, nego postane zadeva cele Ogrske, češ, da je nedopustno, da bi zunanji faktorji uplivali na notranje ustavno življenje na Ogrskem. Delovna stranka obeta v tej stvari interpelacijo in grof Khuen-Hedervary je to potrdil.

Če so vesti o Czerninovem nastopu proti grofu Andrassyju resnične, lahko beležimo znatno spremembo vodstva naše zunanje politike.

Državni bankerot ali ljudski bankerot.

Znani avstrijski sociolog Rudolf Goldscheid je izdal knjigo „Državni socializem ali državni kapitalizem“.

da se je udal svoji stari lahkomišljenosti. Videl je, kako tovariši, ki pohajajo z njim na visoko šolo, posedajo po kavarnah; to ga je zanimalo posnemati in čakal je prve prilike, da mu kdo veli, naj si privoščiti tudi on kavarniškega posedanja. Sam od sebe si ni prav upal. Zdelo se mu je, ko je ogledoval kavarne, vse nekako preveč „nobel“, vse bržunasto, rdeče prevlečeno, bal se je, da bi le bilo predrago, sedeti tu notri za kratek čas. Toda čega se človek ne privadi! Tako je tudi Mirku po nekoliko poizkusih postala prava potreba, posedati s tovariši v kavarni, in če pa tovarišev ni bilo, nič za to, se pa kar tako sedi, saj je tako prijetno gledati to vrvenje in življenje sem in tja hitečih strežajev, igrajočih se gostov, pomenkujočih se tujcev.

Leta so potekala in Mirko je stal pred zadnjim strogim izpitom. Lahkomišljeno življenje Mirkovo pa ni moglo ostati brez neprijetnosti. In bile so to hude neprijetnosti!

Zadnje leto bi bil moral imeti pripravljeno večjo svoto za pristojbine, ki jih treba šteti pred končnim izpitom. Toda ni bilo nič. Ne samo, da ni imel prav ničesar, tudi zaslužiti se ni dalo nikjer več in stanovanje že tudi par mesecev sem ni bilo plačano. Skrbi torej prav veliko, toliko, da mu je jemalo večkrat spanje. Ker je vse sililo v kratkem na poravnanje, se je lotila skrb tudi Mirka, ki se drugače ni prav zmenil za skrbi.

In vse te skrbi so prišle tako nenadoma in s tako hudo silo, da je začel pohajati po mestnih samotah in premišljal, ali je res zabredel v take težkoče, da bi se ne dalo izpresti se iz njih. Živel je dosedaj tako brezbrizno, da se mu ni zdelo vredno misliti, kaj bo, ko bo treba polagati račun čez štiriletno bivanje v visokošolskem mestu. In ti neumni stanovanjski dolgi! Začela se mu je oglašati vest.

lizem“, v kateri raziskuje, na kakšen način naj se rešio čez glavo zadolžene države iz svoje finančne mizerije. Vprašanje, ali je boljše, če uvedejo države za pokritje vojnih dolgov le začasne davke na dohodnino in pridobitev, ali če osvoje gotov del narodnega premoženja, reši, kakor povzamemo iz „Napreja“, Goldscheid tako-le:

Kdor presodi površno, temu se zdi, da je popolnoma vseeno, če pokrije država vojne stroške s tem, da obdavči dohodnino ali osvoji tretjino premoženja. V resnici so pa posledice teh navidežno enakovrednih odredb prav temeljno različne. Pri obdavčenju dohodnine plača končno ljudstvo vojne stroške in država se kljub temu ne izkoplje iz svoje finančne mizerije. Če pa se pretoči del živega privatnega premoženja v javno last brez vsake škode za gospodarstvo in občo blaginjo, so prizadeji v prvi vrsti le najbogatejši in država se lahko vse bolj kakor kedaj poprej gospodarsko in gmočno utrdi.

Ako se obdavči dohodnina, bo stremel privatni kapital, da doseže svojo prejšnjo višino obrestovanja; a če vzame država le enkrat živo premoženje, ostane obrestovanje posameznih podjetij neizpremenjeno, le posestnik akcij je drug: Namesto privatnikov postane država največji akcionar. S tem je združena dolga vrsta prav izdatnih prednosti za državo in gospodarstvo. Država ne doseže le tega, da so njeni dolgi dobro fundirani, da niso varni le vsled njene prestiža, temveč država ne bo več v najhujših finančnih zadregah, da vsi njeni izdatki avtomatično naraščajo vsled trajne draginje vseh življenjskih potreb. Vsled prehoda ene tretjine živega narodnega premoženja v državno posest dobi država tako velik del gospodarstva v svoje roke, da se povspne do resničnega gospodarstva nad gospodarstvom in z njo vred se povspne ljudstvo do pravega kontrolorja nad vsem gospodarstvom.

Odpravljena je tako nevarnost državnega bankerota vsled neizmerne zadolžitve in odpravljena je tako še večja nevarnost ljudskega bankerota. Naraščanje dolgov vsled dolgo trajajoče vojne ima sedaj le to posledico, da bo morala osvojiti država tem večji del privatnega premoženja, čim dalje traja vojna in čim bolj naraščajo vsled tega državni dolgi. — Nespametna je skrb, da pogine kaka združba vsled finančijelne zadolžitve, dokler je ta zadolžitev le notranja, dokler je ena plast ljudstva zadolžena drugi. Tako zlo se odpravi lahko z enim zamahom peresa, gre edino za to, da se ta zamah tudi izvrši.

Sedanja vojna postane prav gotovo predigra pogina evropske kulture, če ne dobi finančno gospodarstvo držav popolnoma novih temeljev. Če odgovori država na svoj povsem izpremenjeni gospodarski položaj tudi sedaj tako kakor v vseh prejšnjih časih z razpisom novih davkov, carin, pristojbin in drugih dajatev, ki jih morajo končno nositi oni, ki so nezmožni, da jih zvrnejo na druge plasti, tedaj plovemo neizogibno v največje zmede. To pomenja popolnoma gotovo ljudski bankerot, če se otežkoči proletariatu njegov boj za goli obstanek, ki je že od nekaj časa dovolj, še bolj, zlasti še, ker ga bo moral podvzeti z že izčrpanimi močmi, in če vsled vedno naraščajoče manjvrednosti denarja peha tudi velik del srednjih stanov v proletarizacijo, zlasti one, ki so navezani na fiksne plače. Pa naj imajo potem poedini državniiki še tako dobro voljo, da delujejo proti takem oblikovanju stvari, bo ves njihov trud zaman, ker povzroči v obstoječih gospodarskih razmerah večina državnih davkov tisočere privatne davke cen, ki žulijo prebivalstvo na vseh koncih in krajih z novimi bremenmi, tendenca, ki jo pospešujejo fiskalno upra-

Shranjeval bi bil drobne krajcarje in desetice, ki jih je potreboval po kavarnah in najbrže bi bilo zdaj le manj skrbi. Toda o tem zdaj premišljati je bilo prepozno. Spoznal je, da ni mogoče spremeniti posledic, ki so enkrat tu, pomoči pa ni mogel najti od nikoder. In bolj ko premišljuje svoje stanje, bolj obupno se mu zdi. Spozna, da bi mu tako premišljevanje bilo koristilo, ko bi se mu bil udajal pravočasno. Toda za to navadno ni imel časa.

Sreča ga tovariš izza dobrih letin in ga povabi v kavarno. Kaj boš tarnal, brez skrbi bodi! Stanovanje že počaka, izkušnja počaka, dokler boš hotel ti, zdaj le pojdi na razvedrilo! In šel je pozabljal in uponabljal skrbi.

Toda prišel je čas, ko se skrbi niso dale več odrivati. Mirku je seglo to tem globlje, čim manj je bil prej mislil na konec.

Pomoči si ni vedel od nikoder in bilo mu je še žalostneje pri srcu kakor takrat, ko je taval nepoznan prvokrat po tem velikem mestu.

Če se kdo zarije v obup in si misli, da mu ni pomagati moči, potem je tak človek v zelo nevarnem stanju. Tudi Mirku je seglo premišljevanje o njegovem obupnem stanju tako k srcu, da mu je segalo že na možgane.

Zopet tava kakor zgubljen po mestu, išče do bre misli ali pa srečnega slučaja. Skušnjava ga privede na most. Ko pogleda čez ograjo v deročo vodo, se mu izbulijo oči, zapuščenost, revščina, izkušnja brez denarja, vse se mu meša sem in tja po razburkani glavi.

Za hip se mu zjasni v glavi, pa samo toliko, da zasliši hudobni glas: „Vrzi se v hladne valove, in konec bo vsega, konec bo siromaščine, konec bo skrbi, konec vsake neprijetnosti...“

(Konec prih.)

vljani državni monopoli prav tako kakor kapitalistični privatni monopoli.

Ne varajmo sami sebe: Brez najobsežnejših reform finančnih temeljev države se ne moremo izogniti po vojni alternativni: Državni bankerot ali ljudski bankerot. Vsled načina razdelitve vojnih posojil na najširše plasti ljudstva, ki predstavlja naravnost neko vrsto zavarovalne premije za velike posestnike vojnih posojil, in vsled potrebne zaščite državnega kreditnega prestiža ni misliti na državni bankerot v nobeni obliki. Ravno zato pa se bodo oprijeli počasnega ljudskega bankerota in potem se izkaže — kakor doslej še vedno v zgodovini — da je finančna mizerija najbolj zanesljiv znak pretečega pogina.

Če hoče država zabraniti državni in ljudski bankerot in doživeti namesto tega najvišji razmah gospodarstva, razmah, ki prekaša celo v svojem razvoju gospodarstvo iz mirnih časov, tedaj mora poskrbeti najprej za svojo finančno ozdravitev in se ne ustrašiti v ta namen zahteve na svoje državljane, ki so žrtvovali za ohranitev države svoje življenje, da žrtvujejo še del svojega živega premoženja. Dokler ima država bogate državljane, ne sme obubožati! Če premotrmo daljše dobe, tedaj je tudi v interesu bogatih državljanov samih, da obogate predvsem državo, namesto da sami brezskrbno ob njej bogate in da končno s propadajočo državo sami poginejo v bedi. Kajti to je gotovo: V državi, kjer se ne umiri gospodarstvo zaradi državne finančije mizerije, ki povzroča večno negotovost v obstoju mas in jih goni vsled tega do vedno ostrejših bojov za najpotrebnejša življenjska sredstva, v taki državi zgrabi splošna eksistenčna negotovost tudi posedujoče in nihče več ne more uživati brezskrbno sadov svojega dela. Najslabše pa se godi pri tem državi sami, kar je povsem naravno, in državo ogroža končno nevarnost, da jo raztrgajo neizmerne napetosti, ki se zbirajo v njej.

Italijansko bojišče.

Bitka na Primorskem traja neprestano naprej. Najhujša borba se je razvnela na severnem odseku na visoki planoti Bajnsica—Sv. Duh. Lah pritiska na tem prostoru vedno z večjo silo proti izhodu. Zavzeli so ozemlja v globini 6—8 km. Bitka na Bajnsici se je raztegnila daleč proti jugu in sicer na prostor vzhodno od Gorice. Italijanska armada napada na 30 km široki fronti. Za hriba Sv. Gabrijela in Sv. Marka se bje borba za življenje in smrt. Na tem prostoru so se zadnji čas zopet posebno proslavili naši junaški slovenskoštajerski polki št. 47. in 87. lovška bataljona 9 in 20 ter domobranski in črnovojniški polki št. 26. in 27. Slava jim! Na južnem odseku smo pri Kostanjevici potisnili Italijane nekoliko nazaj; sicer pa je na tem odseku položaj nespremenjen. Italijanski letalci mečejo neprestano na Trst bombe. Vjeti častniki pripovedujejo, da Cadorna ne bo prej prekinil ednajste ofenzive dokler ne bo Trst v njegovih rokah. Bo še dolgo, dolgo čakal!

Prodiranje na Bajnski planoti ustavljeno.

Na Bajnski visoki planoti so sovražni napadi ustavljeni, sovražnik hiti nazaj s krvavimi izgubami. Istotako niso uspeli napadi na hribu Sv. Gabrijela. Naša fronta severno Gorice se utrjuje, kakor se vidi, in najbrže ni pričakovati nadaljnega sovražnikovega napredovanja na tem ozemlju. Izkušnja uči, da ofenzive kmalu opešajo, ako se začno ustavljati. Ako hoče sovražnik potem zopet doseči kak uspeh na istem prostoru, je potrebno za to večkrat več tednov priprav. Baterije treba utrditi, napraviti dovorna pota itd., zlasti na Bajnski visoki planoti, kjer manjka potov in vode in kjer kameniti grušč ovira vsak pohod ob strani poti. Cadorna je dosedaj dosegel uspeh, katerega se more le moralično ceniti, kajti strateško je brez pomena. Samo oni sovražnikovi uspehi so nam nevarni, ki ogrožajo Trst, takih uspehov pa ni.

Italijani o zavzetju Sv. Gore.

„Corriere della Sera“ poroča o zavzetju Svete Gore: Dne 24. avgusta proti 3. uri zjutraj so pripeljale naše straže vjetega avstrijskega častniškega aspiranta. Na vprašanje je izjavil, da je postala Sv. Gora za avstro-ogrsko posadko nevzdržljiva ter so morali postojanke izprazniti. Ob jutranjem svitu so začele s štirih točk prodirati patrulje; sprejel jih je pehotni ogenj. Udrle so v sovražne strelske jarke in v boju ujele 40 mož. V strelskih jarkih so bile same neznatne straže. Patrulje dospo tako pod samostan. Častnik pošlje poveljstvu naznanilo: „Avstrijei so zbežali. Brigadna pehota je že korakala od Dola in Skalnice sem. Našli so le mrtve in po jamah nekaj razpršenih. Nekaj strelav iz pušk in nekaj vjetnikov.“ Ob 9. uri so dospeli vojaki na vrh Sv. Gore. Navdušenje je bilo nepopisno. Eden častnikov potegne iz žepa trobojni svilen robec in ga priveže na črog. Avstro-ogrsko artilerija začne takoj obstreljevati italijansko zastavo. Slika gore je nepopisna.

Zemlja je izginila, odnesle so jo razstrelbe. Ostalo ni drugega nego rjavo-rdeč prašek in razdrobljeno kamenje. Izstrelki so raznesli skale in celo gorsko sleme pokrili z ogromnimi množinami kamenja. Avstrijski strelski jarki so izginili, pokopani pod lastnimi razvalinami in pogreznjeni v granatne lijak. Slovitega samostana na skrajnem vrhu gore ni več. Obstojal je iz obširnih visokih zgradb. Zdaj se zdi, kakor bi ga nikoli ne bilo. Celotno podzemeljski prostori so se deloma podrli. Od dveh orjaških brestov, ki sta stala pred nekdanjim vhom, sta ostala le kratka, razcefrana štora. Vošnjak je zasut. Pogled seže tudi do morja; vidi se, kako požar uničuje vas Gragar. Nižje ležeči Sv. Gabrijel je obdan z oblaki kakor orjaški parni kotel. Na vseh straneh gori. Tam spodaj se bore in artileriji ga neprestano obstreljuje.

Sv. Gora napadena s treh strani.

Kako junaška je bila naša obramba Sv. Gore, sledi iz tega, da je bila napadena s treh strani. Z juga so prišle italijanske napadalne kolone iz postojank, ki flankirajo Sv. Katarino, so prekoračile cesto Solkan—Dol in so se povslepe do vrha po stezi. Napad se je podpiral dalje s Sabotina, ob katerega vznožju so napravili v naglici čez Sočo mostove in alpinisti so lezli od tam na goro. Pa tudi s severne strani po grebenu od Vodice proti gori so skušali sovražni bataljoni doseči postojanke pri samostanu. A vendar se ni bilo posrečilo vsem tem napadalcem, da bi vzeli Sv. Goro. Prostovoljno je bila ponoči dne 24. avgusta končno prepuščena Italijanom.

Sodelovanje letalcev.

Italijansko armado podpirajo v sedanjih bojih italijanski in francoski letalci, ki so po številu proti Avstrijcem v veliki premoči in ki posegajo tudi v boje pehote, ker mečejo na branilce bombe. Ugodno za nje je, ker mora branilec osredotočiti vso svojo pozornost naskakujoči pehoti in ne more za to posvetiti sovražnim letalcem potrebne obrambne odločnosti.

Zopet laške bombe na Trst.

Uradno se dne 29. avgusta poroča: Danes ob 9 uri predpoldne je oddelek italijanskih zrakoplovcev vnovič metal bombe na Trst. V notranje mesto je padlo kakih 20 bomb, ki so povzročile precej škode. Dve osebi ste bili usmrčeni, več pa ranjenih.

Na drugih bojiščih.

Na ruski fronti živahnejše gibanje. Vzhodno od Černovic smo vrgli Ruse čez mejo in zavzeli trg Bojan.

Na rumunskem bojišču uspešni boji naših čet severno od Foksani. Zavzeli smo vas Murcelu in vrgli sovražnika daleč nazaj. V dolinah Putne in Susite smo zavzeli več sovražnih postojank. Tudi ob Donavi se opaža živahno gibanje na obeh straneh.

Na francoskem bojišču so boji v Flandriji nekoliko pojenjali in tudi na fronti severno od Verduna se vrše posamezni sunki francoskih čet. Skorodane na celi fronti se nadaljuje artilerijski dvoboj.

Na macedonskem bojišču živahnejše gibanje pri jezeru Dojran, kjer je bilo več francoskih napadov odbitih. Angleški listi pišejo, da bo prišel Sarraill v kratkem z novo ofenzivo.

Sv. Oče za premirje?

Nizozemskim listom se poroča iz Washingtona: Papežev nuncij v Združenih državah Severne Amerike je v nekem pogovoru izjavil, da je papeževa želja, da bi se sklenilo premirje, kajti kakor hitro bi nasprotniki enkrat odložili orožje, da bi sklepali za mirovno sporazumljenje, bi orožja ne vzeli več v roke.

Mirovni načrt angleške delavske stranke.

Mirovni načrt angleške delavske stranke je po Estu „Sozialdemokraten“ sledeči:

1. Nemški imperializem je treba poraziti. 2. Delavski razred se mora združiti, da konča vojno. 3. Sprejme se naj rusko formulo „brez aneksij.“ 4. Ustanoviti se mora zveza narodov. 5. Nemčija mora Belgijo obnoviti in jej plačati odškodnino. 6. Konferenca zastopnikov balkanskih narodov ali pa mednarodna komisija naj odloči o balkanskih vprašanjih. 7. Alžacija-Lorena se vrne Franciji. 8. Ozemlja z italijansko govorečim prebivalstvom v Avstriji, dobi Italija. 9. Združeni Poljaki odločijo o svoji usodi sami. 10. Židje dobe Palestino z mednarodnim poročstvom. 11. Carigrad postane svobodna luka. 12. Tropične kolonije v Afriki dobe mednarodno upravo. 13.

Mednarodna kontrola za važna živila. 14. Odredbe proti brezposelnosti. 15. Nobene gospodarske vojne. 16. Mednarodna obnovitev opustošenih ozemelj. 17. Pravna preiskava o pregreških poedincev in držav proti temeljnemu zakonu človeštva. 18. Upostavitev mednarodnega prava. 19. Odprava tajne diplomacije.

Državna konferenca v Moskvi.

V Moskvi se vrši državna konferenca, katere se udeležuje 2500 odposlancev. Generalisimus Kornilov je prišel dne 27. avgusta popoldne v Moskvo. Moskovski župan in član dume Rodičev sta imela prisrčne nagovore. Kerenskij je odgovoril, da je srečen, ker lahko sporoča armadi, da ni v Moskvi geslo internacionalizem, temveč blagor domovine in vojna do zmagovalnega konca. Posl. Zabolov je v imenu članov prve dume izjavil, da zavračajo z ogorčenjem vsako misel na posebni mir. Nočejo nemškega miru, to je miru, ki bi bil uspeh nemške zmage, temveč miru, ki naj bo uspeh triumfa Rusije in njenih zaveznikov. — Član druge dume Aleksinsky je izjavil, da podpirajo ti poslanci le ono vlado, ki jo vodijo sledeča načela: 1. Nadaljevanje vojske v tesni zvezi z zavezniki dokler ne preženejo sovražne čete iz Rusije in zveznih držav. 2. Ustanovitev najvišje oblasti na podlagi koalicije in deželne obrambe. — Generalisim Kornilov povdarja, da so obvarovale smrtna kazen in druge odredbe armado pred popolno desorganizacijo. Ali zlo drži še vedno ruske čete v svojih krempljih. Nevarnost novih nesreč teži še vedno deželo. Kornilov je izmed naredb navedel sledeče: 1. Utrjenje notranje discipline armade z ureditvijo avtoritete častnikov in podčastnikov. 2. Zboljšanje gospodarskega položaja žrtev, ki so se obnesle pri zadnji vojaški operaciji. 3. Utesnitev pravic polkovnih odborov; četudi vodijo notranje in gospodarsko življenje polka, se vendar ne smejo vtikati v vojne operacije in v imenovanja poveljnikov. Ojačenje armade je odvisno od razmer v ozadju. Kri, ki bo med obnovitvijo reda na fronti neizogibno tekla, grozi, da ostane neplodna, če se ne preskrbi za boj organizirani in pripravljeni armadi ojačenje, municija in oprema. Zato smatram za neizogibno, da se za fronto odredene odredbe uporabijo tudi za ozadje — Konferenca bo trajala več dni.

Politične vesti.

Tržaški Slovenci proti italijanskim aspiracijam. Zadnji torek, dne 28. avgusta je imelo slov. pol. društvo »Edinost« v Trstu velepomemben shod, na katerem so zavzeli tržaški Slovenci in Hrvatje odločno stališče proti laškemu pohlepu po jugoslovanski zemlji. Po govoru poslanca dr. Rybara je bila sprejeta naslednja resolucija: »Z ozirom na pogajanja, ki se glasom častniških vesti vršijo med srbskim ministrskim predsednikom Pašićem in italijansko vlado v svrhu, da se doseže sporazum glede obojestranskih aspiracij na avstrijsko Primorje in na Dalmacijo, sklenili so Jugoslovani, zbrani dne 28. avgusta 1917 v Trstu na izrednem občnem zboru političnega društva »Edinost«, po zaslišanju poročila drž. poslanca za V. volilni okraj tržaški, dr. Rybara ta-le protest: Vsako razpolaganje z ozemljem Dalmacije in avstrijskega Primorja, obstoječega iz mejne grofije Goriško-Gradišanske, neposrednega mesta tržaškega in mejne grofije istrske, brez sodelovanja in proti volji ogromne večine prebivalstva teh pokrajin nasprotuje pravici do samoodločevanja narodov, označeni od ententnih vlasti ravno glede malih narodov kot glavni vojni cilj. Priklapljenje teh pokrajin k italijanskemu kraljestvu bi pomenjalo tudi krvavo kršenje narodnega načela, kajti izvzemši furlansko ravnino ob desnem bregu Soče do Krmina in nekaj na pol poitalijančenih mest na obali, so vse te pokrajine obljubene izključno le po slovanskem prebivalstvu, ki tvori tudi v Trstu samem, zlasti pa v njega okolici, edini, v resnici domači avtohtoni element, a v Dalmaciji predstavlja 98 odstotkov vsega prebivalstva. V gospodarskem oziru bi odtrganje teh pokrajin imelo za posledico odrezanje čisto slovanskega zaledja od dohoda do morja, ki bi spravilo celo Jugoslovanstvo pod gospodarsko nadvladbo kraljevine Italije in bi moral v najkrajšem času izzvati najhujši odpor in nove vojne komplikacije. V Trstu zbrani Jugoslovani, stoječ neomajno na stališču deklaracije »Jugoslovanskega

kluba v dunajski poslanski zbornici od 30. maja 1917, protestujejo zato najslavesnejše proti predznim italijanskim aspiracijam na prej omenjene jugoslovanske dežele in proti vsakemu samovoljnemu odločevanju o usodi teh dežel, zlasti pa proti temu, da bi se tudi ena sama ped jugoslovanskega ozemlja žrtvovalo italijanski pohlepnosti. Končno je zborovanje tudi z odobravanjem sprejelo resolucijo, katera zahteva, da naj se na podlagi narodnega načela združijo tudi sedaj odcepljeni beneški Slovenci v celoto jugoslovanskega naroda.

Nemškonacionalna pravičnost. Graški listi pišejo, da je najboljši dokaz za to, kako prikrajšani so Nemci na Kranjskem, dejstvo, da imajo kranjski Nemci samo eno nemško realko. Torej 27.915 kranjskih Nemcev ima eno realko, 490.978 kranjskih Slovencev — pa nima nobene! Dalje imajo Nemci na Kranjskem dve čisto nemški gimnaziji, Slovenci pa nobene slovenske državne gimnazije, marveč le samo nemško-slovenske gimnazije. To je krivica za — Nemce!

Državni zbor. Ministrski predsednik dr. Seidler je povedal načelniku krščansko socialne stranke, da misli vlada sklicati državni zbor dne 20. septembra, a najbrž se snide šele pozneje. V drž. zboru se naj po želji vlade posveti glavno pozornost vprašanju po živilih ter želi, da bi se politična vprašanja pomaknila v ozadje. Glede ustanovitve novega ministrstva bo še le čez nekaj dni več povedal. — Odsek za prehrano je izvolil poseben podosek, da preišče delovanje vojnogospodarskih organizacij in central. — V socijalnopolitičnem odseku je bilo sklenjeno, da morajo delavci v rudnikih imeti vsaj vsakih 14 dni en dan počitka. — V zdravstvenem odseku je zahteval predsednik, naj predloži vlada vse naredbe in ukaze glede operacij, ki se izvrše tudi proti volji vojakov. Vladni zastopnik je trdil, da gre le za nevažne operacije. Dalje se je govorilo o ukrepih za omejitev spolnih bolezni in jetike. Za boj proti jetiki se je od začetka vojne izdalo 18 in pol milijona kron.

Nemški Nationalverband za Nemčijo. Dne 27. avgusta je imel nemški Nationalverband sejo, v kateri je poslanec Langenhahn predlagal: Nemški Nationalverband pozivlja vlado, naj z najostrejšimi sredstvi in z največjo brezobzirnostjo nastopi proti agitaciji, ki jo delajo neodgovorni, največ anonimni, proti interesom monarhije delujoči elementi, da bi motili našo neomajno zvezo z našim zaveznikom, motili notranje razmere in služili s tem našim sovražnikom.

Ogri in Slovaki. O ravnanju ogrskih oblasti napram Slovakom po deklaraciji »Českega Svaza« dne 30. maja 1917 v avstrijskem parlamentu piše »Venkov«: V slovaških komitatih se gode čudne stvari. Doslej vladni ljudje sploh niso govorili s slovaškim narodom, ni jim bilo do tega. Sedaj pa govore celo novi župani o Slovaki. Tega še ni bilo. Povsodi proslavljajo slovaški narod. Ali ti župani hvalijo samo slovaški narod, češ, kako hraber je v vojni, dalje ne sega njih beseda, ker oni niso vajeni, da bi Slovakom kaj obljubili, ampak le, da jim prete. In tako se tudi ni mogel zatajiti župan Szmreczanyi, da bi ne bil dejal v Požunu: »Gorje onim Slovakom, ki bi le od daleč pokazali, da se strinjajo s proklamacijo čeških poslancev! Izsledilo se bo one, ki delajo na to, da bi se ujedini Čehi in Slovaki in če se jih bo izsledilo, jih bo doletela usoda v obliki ogrskega kazenskega zakonika.« To je vse, kar je imel povedati župan kot odgovorni zastopnik ogrske vlade Slovakom o politiki. Nek drug župan je zopet poklical k sebi zastopnike občin in jim zaukazal, da protestirajo proti češki deklaraciji. Mož ima lepo ime Rakovskij. Seveda je bil protest »soglasno« sprejet.

Bivši albanski vladar, princ Wied, se je oglašil s spomenico, ki jo je razposlal zaveznikom in nevtralcem in kjer protestira proti italijanski izjavi glede italijanskega protektorata nad Albanijo. Princ Wied vzdržuje svoje zahteve na albanski prestol v polnem obsegu!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijski izpit so napravili naslednji častiti gospodje: Janez Atelšek, kaplan pri Sv. Marku pri Ptuj; Jurij Cvetko, duhovnik v začasnem pokoju; Peter Paulič, kaplan v Hočah; Konrad Seško, provizor pri Sv. Antonu na Poh.

Slovenski vojni kurat odlikovan. Duhovniški naslužni križ II. razreda na belorodečem traku je prejel vojni kurat č. g. Janko Lobe, dodeljen bolnišnici Mladaboleslava v Sterntalu pri Ptuj.

Vojni kurat padel. V 11. soški bitki je padel vojni kurat Edvard Stumpf, duhovnik praške nadškofije. Granata je priletela v njegovo kaverno.

Častno občanstvo. Povodom 25letnice mašništva č. g. o. Lenarta Vaupotič, župnika pri Sv. Trojici v Halozah je imenovala občina Gruškovje radi mnogih zaslug istega za svojega častnega občana.

Nadškof Szeptycki na Dunaju. Na Dunaj je dne 26. avgusta dospel Lvovski grško-katoliški nadškof dr. Szeptycki, ki ga je sedanja ruska vlada izpustila iz vojnega vjetništva. Cesar Karel I. ga je dne 27. t. m. sprejel v posebni avdijenci. Te dni se poda vladika zopet med svoje ovčice v Lvov.

Odlikovan slovenski nadučitelj. Z vojnimi križem III. razreda za civilne zasluge je bil odlikovan g. Josip Sabati, nadučitelj na Gornji Polskavi pri Pragarskem. Vrlemu narodnjaku in vzornemu šolniku, ki obhaja obenem 40letnico svojega službovanja, naše iskrene čestitke! Številnim prijateljem in znancem slavljenca sporočamo, da priredi šolska mladina v zvezi s krajnim šolskim svetom in občino Gornja Polskava v proslavo plodonosnega in požrtvovalnega 40letnega službovanja svojega priljubljenega nadučitelja dne 1. septembra skromno slavnost. Ob 9. uri dopoldne se zbere šolska mladina v cerkvi pri službi božji, po maši se vrše v šoli deklamacije in govori, nato pa se zberejo znanci in prijatelji slavljenca, ki se tem potom vabijo k slavnosti (posebna vabila se ne bodo razposiljala) v gostilni g. Hermana.

Odlikovan je bil z zlatim križem praporščak Ernest Čuček, doma pri Sv. Rupertu v Slov. gor.

Kam gredo naši zvonovi? »Sploh vlada mnenje, da se vlivajo iz zvonov topovi za obrambo države. — Ali ne! »Reichspost« je naznanila, da jih dobiva madžarski žid Manfred Weiß v Budimpešti; kaj ž njimi dela, tega ne pove. — Gospod Weiß jih prodaja tovarnam za modro galico, kot je razvidno iz interpelacije v hrvatskem saboru. Iz naših zvonov se proizvaja modra galica za ohranitev vinogradov madžarskih magnatov.

Službo je iskala nedavno mlada gospodična v neki mariborski trgovini. Prvo vprašanje je bilo: »Ali znate tudi slovensko?« — »Ne.« — »Torej Vas rabiti ne moremo.« — Koliko jezikov kdo zna, toliko glav velja.

Mariborska okrajna sodnija je zopet uvedla uradne dneve po okoliških občinah. Ti uradni dnevi so torej namenjeni izključno Slovincem. In vendar predsednik g. nadsvetnik Detiček (Detitschegg) nabija tozadevne razglase o dnevih in času samo v nemščini, ki je ljudstvo, kateremu so uradni dnevi namenjeni, ne razume. Odločno protestiramo, da se slovenski narod ravno v teh dneh, ko izgublja na fronti svoje zadnje sinove, na tak nečuten način omalovažuje in zapostavlja ravno s strani c. kr. sodnije. Sploh pa zahtevamo, da se ta sovražni protislovenski duh na mariborski sodnji takoj zatre, ker nismo voljni še nadalje prenašati enakih šikan!

K proslavi cesarjevega rojstnega dne se nam še piše: Ko je zadnjič obhajal nemški cesar god, je bilo poslopje c. kr. okrožnega sodišča in c. kr. državnega pravdnništva v Mariboru zelo okrašeno, in plapolalo je na celem pročelju kakih 10 večinoma nemško-državnih zastav. Ko pa je naš cesar prvič obhajal svoj god, je bila v celem izobešena ena edina zastava. Odkod ta skromnost? Ker smo izvedeli, da je bil sedaj g. prezident na dopustu, pri zadnji proslavi nemškega cesarja pa prezident še ni bil imenovan, bi radi vedeli, kdo je odgovoren za tako različno proslavo lastnega in — tujega vladarja.

Na fronti in v zaledju. V Slov. Bistrici je že od začetka vojne šola za enoletne prostovoljce, v kateri je največ Slovincem, Slovencev, Hrvatov, Srbov in Čehov. Sto in sto jih je že odšlo. Dvomimo, da še polovica njih živi, večina je že položila svoje mlado, upolno življenje na oltar domovine in narod joka za njimi. Naši najboljši, nemškutarskim Bistričanom pa so le v tem kratkem času napolnili žepe s tisočaki. — Ob priliki letošnjega cesarjevega rojstnega dne so hoteli mladi junaki, ki so sedaj v Slov. Bistrici in katerih večina je že bila na fronti, prirediti v prid vdovam padlih vojakov koncert. Ko pa so Bistričani izvedeli, da bodo prostovoljci zapeli tudi 2 slovenski patrijotični pesmi, so poslali po deputaciji (dveh privandrancev) na tukajšnje komando enoletne prostovoljne šole protest in koncert je bil prepovedan.

Ne žganje, marveč piča za svinje. Predsedstvo društva »Sv. vojske« nam pošilja: Kmetovalci želijo, da bi smeli iz odpadkov sadja delati žganje. A to je popolnoma napačno in kvarno pri sedanjem pomankanju živil in živalske krme. Vzdignimo se že vendar enkrat iz žganjarskega močvirja! Kot pijača je žganje čisto brezkoristno in škodljivo; človeka ne redi, moči pa mu daje toliko kakor bič konju. Koliko je vredno kot zdravilo, je videti iz tega, da so ga ameriške lekarne črtale iz števila zdravil. K večjemu je za zunanje drgnjenje, kot pijača ne velja pa nič. Nerabno sadje dajte rajši kuhano ali surovo vašim pujskom, ti nam bodo več hasnili kakor smrd-

ljivo žganje. Ljudje tožijo, da ni piče za svinje, iz sadja pa hočejo delati nepotrebno in škodljivo žganje! Kakšno je to gospodarstvo!

Invalide v pisarne! Iz celjskega okraja se nam piše: Na Ruskem so se našle bojaželjne ženske, ki so vzele puške na rame in šle na vojni metež. Naša dekleta so bolj previdna; vzamejo raje pero v ročice ter gredo v pisarne za dobro plačilo. Pri deš na glavarstvo, najdeš v različnih sobah gospodične in če imaš opraviti v vojaški pisarni, čuda, tudi tu si belijo glave nežna bitja. Kje pa so ubogi invalidi? Ali ne najdejo usmiljenja oni, kateri so dali za domovino svoje zdrave ude? Gospica dobi mesečno plačo 100—300 K. Taka plača bi bila invalidu lep poboljšek k borni pokojnini. Gotovo se najdejo med invalidi zmožni delavci za pisarne in delo bi jim bolje šlo izpod rok kakor sicer gibčnim, a zamišljenim gospodičnam. Torej invalide v pisarne!

Cerkvena vest iz koroške škofije. Župnija Vrate je razpisana do 30. septembra.

Iz učiteljske službe. Na petrazredni dekliški šoli v Hrastrniku je razpisano mesto učiteljice. Prošnje je vložiti do 30. septembra.

Zdravniško pregledovanje vojaških oproščenec do 37. leta. S podučene strani se razglasa, da bo delo s presojo vseh oprostitvev v deželnoobrambenem ministrstvu do konca meseca septembra dokončano. Merodajna za vse oproščence do 37. leta je edinole stopnja njihove vojaške vsposobljenosti. Vsi ti oproščenci, vseeno, ali so v državni ali privatni službi, katerih oprostitvev ne bo preključna že pred 30. septembrom, imajo pričakovati jeseni povabila pred vojaškodzdravniško komisijo, da se dožene njihova vojaška vsposobljenost. Samo za frontno službo nesposobni bodo oproščeni tudi nadalje, najbrže za vso vojno dobo, vse druge oprostitve bodo odtegnjene. Za starejše oproščence, nad 36 let stare, prihaja v poštev sicer tudi vsposobljenost, predvsem je pa odločilna potreba in nujnost oprostitve.

Ali živimo v XX. stoletju? »Naprej« poroča: Ubožna starka Alžbeta Jičinova je pri izstopu iz vlaka v Štepanovem pri Olomucu izgubila obe nogi. Okrožno sodišče je obsodilo erar, da mora plačati starki 10.000 K za bolečine in za odškodnino. Erar je bil ponudil pohabljeni starki 200 K odškodnine. Proti sodbi okrožnega sodišča se je pritožil erar pri najvišjem sodišču na Dunaju, ki je znižalo odškodnino na 7000 K. Značilno je, kake razloge navaja najvišji sodni dvor: Poškodovana spada med ubogo ljudstvo in z večjo bolestinno bi se nerazumno obogatila in mogla povspeti v višji družabni razred (!) — Socialen dokument iz knjige pravice!

Vojaško sodstvo. Vsled sklepa poslanske zbornice z dne 6. julija 1917 so izgubile cesarske naredbe o vojaškem sodstvu svojo provizorično postavno veljavnost. S to stvarjo so se pred kratkim bavili najvišji sodni dvori. Najvišji sodni in kasacijski dvor se je pridružil mnenju najvišjega domobranskega sodnega dvora, da nastopi zopet pristojnost civilnih kazenskih sodišč za one kazenske preiskave, ki odpadejo pri vojaških sodiščih na podlagi cesarskih naredb z dne 25. julija in z dne 4. novembra 1914. in po vojaškosodni razsodbi še niso končno rešene, ter da nastopi zanje zopet pristojnost civilnih kazenskih sodišč ter da za nadaljevanje postopanje in odločitev pri vojaškem sodišču ni več dopustno. S to odločbo pa ni rešeno vprašanje o pristojnosti v slučajih, v katerih je že izdana sodba vojaškega sodišča, a še ni postala pravomočna.

Proč z nemškimi uradniki! Koliko krivičnih obsodb (brez krivde sodnikov), ker uradnik ne razume stranke, koliko kazni in nevolje, ker stranka ne razume nemškega dopisa, koliko nepotrebnih tožb, potov in stroškov, ker ljudje podpisujejo nemške pogodbe, ne da bi jih razumeli! Uradnik je za prebivalstvo, ne pa narobe! Ker so pri nas uradi v nemškutarskih krajih, zato še ni res, da bi morali biti nemški uradniki, kajti uradniki so za cele okraje! Toda pozor, bodoči slovenski uradniki, da ne boste hujši proti ljudstvu kakor so sedanjí nemški! Slovenske uradnike za slovensko ljudstvo torej zahteva gospodarska korist in potreba. V drugi vrsti pa tudi ni res, da bi Slovenci naj bili sami delavci, hlapci, viničarji itd. Kdor ima duševne zmožnosti — in Slovenci jih imamo najmanj toliko, če ne več kakor naši Nemci — naj mu bo odprta pot do izobrazbe in do najvišje službe na svoji zemlji! Ves narodni boj je ob enem tudi boj za kruh!

„Božja pot na Svete Gore“. Ta lični molitvenik, ki poleg lepih molitev tudi vsebuje kratko zgodovino »Božje poti na Svete Gore«, se je v kratkem času močno priljubil našemu ljudstvu, zlasti romarjem na Sv. Gore. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje iz Slovenskega Štajerja na Sv. Gore pri Sv. Petru blizu Sotle,

zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko si ta molitvenik kupiti pri župnijskem uradu Sv. Peter pod Svetimi Gorami.

Kristus na fronti! Strašne vojske še vedno ni konec. Naši možje in mladeniči morajo naprej krvaveti, v vednih smrtnih nevarnostih prenašati grozne duševne in telesne muke. Kdo jih naj gre tolažiti v teh najbridkejših urah njih življenja? Pošljite za njimi na fronto Kristusa samega v tolažbo! To storite, če jim naročite knjižico »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opomini, spisal dr. M. Slavič.« Kristusove besede sv. evangelijev s primernimi navodili in pojasnili so jim najprimernejše hladilo za njih upa in miru potrebne duše. Lepa knjižica, povsod z velikim odobravanjem sprejeta, stane s poštnino vred 50 v ter se dobiva po »Tiskarni sv. Cirila v Mariboru«.

Gospodarske novice.

Nedoumljiva so pota naše birokracije! S koroško-štajerske meje: V »Straži« z dne 24. avgusta berem v dopisu iz Ormoža, da trgovci za sladkor po »navodilu ptujskega okrajnega glavarstva« zahtevajo jajca ali pa potrdilo od župana, da kure ne nesejo. Tako torej na Štajerskem, vse drugače pa na Koroškem! Nek trgovec v Libeličah je tudi za sladkor zahteval jajca, a je radi tega po \$ 482 kaz. zak. bil obsojen na globo 200 K, oziroma 10 dni zapora, češ, da se je branil prodajati potrebno blago! Kaj je zdaj višje: ali kazenski zakon, ali naredbe okrajnih poglavarjev?

Rekviriranje sena. Vojaška uprava zahteva velike množine sena in slame od slovenskoštajerskih posestnikov. Samo mariborski sedni okraj Sena do dne 31. oktobra oddati 104 vagone sena. Na zborovanju na okrajnem glavarstvu v Mariboru dne 30. avgusta je zastopnik vojaške uprave odločno zahteval, da vojaška uprava vstraja pri zahtevani množini sena in slame, ker se za konje na fronti mora preskrbeti dovolj krme. Izjavil je, da so vse prošnje zaman in da se seno mora oddati. Kmetijski zastopniki so opozarjali na zle posledice te prisilne oddaje: število živine se bo skrajno skrčilo, ne bomo imeli ne vprežne živine, ne krav-mlekarič, ne plemene živine, ne gnoja, nič ne bo obdeloval polja, nihče vozil pridelkov domov in na trg; vse bo zastalo. — Ključ, po katerem hoče oblast rekvirirati seno, je napačen. Ponekod, n. pr. v Muriški dolini in v zahodnem delu dežele je seno mnogo lepše obrödilo kot na Slovenskem Štajerju. Zakaj se vojaška in politična uprava ne ozira na to? Eksceleuca Clary, ako imate sree za kmeta, varujte ga!

Luženje pšenice. Za jesenski in prihodnjeletni spomladanski nasad se odredi brezpogojna uporaba formalinovega lužila za pšenico in ječmen. Lužilno postopanje je lahko izvršljivo; pred luženjem samim se priporoča, dejati setveno blago v tanki plasti v z vodo napolnjeno korito ali kad in ga tamkaj skozi približno pet minut dobro premešavati, da morejo lažje sneti priti na površino, kjer se jih pozajme in nato sežge. Druge porabe, morda za krmilne namene, ali zmetanja na gnojišče ni priporočati, ker bi se na ta način le pospeševalo razširjanje bolezni snetljivosti. Nato se vodo pusti odteči ter nalije pripravljeno lužilno tekočino. Za vsakih 100 kg setvenega žita se porabi 100 l vode, kateri se je poprej primešalo natančno ¼ l ali 250 g kupnega 40% formalina. Pri mešanici se je tega sorazmerja natančno držati, da se po močnejši raztopini ne škodi kalilna zmoglost semenskega blaga. S 15 do 20 minut trajajočim mešanjem postanejo vsa zrnca temeljito mokra in se uničijo snežne kali, ki se na njih nahajajo; snetivo zrnje, ki pride na površje, je zopet pozajeti in nato sežgati. Po tej pripravi se vzame semensko blago ven ali pa spusti lužilna tekočina; slednjo se more pa še dvakrat, toda ne večkrat, uporabiti. Pšenico se na nekako 10 cm debele plasti nasuje, pridno obrača, da se kmalu osuši in nato kar najhitreje poseje. Sušilni kraj, vreče za prevažanje in vse pri sejanju potrebne predmete je pred uporabo z lužilno tekočino umiti, da postanejo prosti nalepljivih kali. Potrebni formalin je dobiti po zvezi poljedelskih združenj v Eggenbergu pri Graecu, najbolj priporočljivo skupno za celo občino ali za eden sodni okraj.

Cene vinu na Nižjem Avstrijskem so določili naslednje: Za nižjeavstrijska vina iz vinogradnirove kleti 300 K hl; za druga vina v veletrgovini: belo v sodih 360 K, rdeče v sodih 380 K, belo v 7/10 l steklenicah 3 K 70 rdeče 3 K 80; za tuje vino v nadrobni prodaji: belo v sodih 420 K hl, rdeče 440 K; za vino točeno gostom v gostilni za 7/10 l. 40 odst., preko ulice 20 odst. nad nakupno ceno; v »osmicah« po 3 K 20 v liter.

S petrolejem bo treba tudi v bodoče štediti. Doslej smo morali dajati Nemčiji po 110.000 met. stotov petroleja na mesec, po novi pogodbi ga bomo pa dajali samo še 24.000 met. stotov. Nemčija dobiva vedno več petroleja iz Rumunije, tako da

nas je v tem oziru razbremenila. Koliko olja za mažo in parafina bomo morali v bodoče pošiljati Nemcem, še ni določeno. Kljub temu pa, da se bo naš izvoz petroleja na Nemško sedaj dokaj znižal, ne smemo pričakovati obilice v domači preskrbi petroleja. Tačas proizvajamo v monarhiji po 1400 vagonov petroleja na mesec; od tega odpade 250 vagonov za vojaške svrhe, 240 vagonov za Nemčijo, 100 vagonov za državne železnice in 100 vagonov za Rusko-Poljsko. Za domačo porabo v zaledju bi tedaj ostalo le 700 vagonov in bo treba velike štedljivosti, da bomo s tem izhajali.

Rekviriranje svinj na Štajerskem. Štajersko cesarsko namestništvo je izdalo naredbo, s katero je samo osebam, ki so za to pooblašcene, dovoljeno nakupovati svinje od hiše do hiše ter na sejmihi. Svinje nakupovati še nadalje tudi smejo tisti svinjerejci, ki rabijo svinje za domačo rejo, toda rediti jih morajo doma najmanj dva meseca ter jih ne smejo zaklati poprej. Tozadevne prestopke kaznuje politična oblast z denarno globo do 5000 K ali s kaznijo zapora do 6 mesecev. Naredba stopi v veljavo s 1. septembrom. To naredbo so zopet skovali pri zeleni mizi brez kmet-skih zastopnikov, zato pa je tudi — da ne rabimo hujšega izraza — presneto pametna! Le glejte: Če si kdo kupi svinjo za pitanje, da bi si jo izredil in imel doma potrebno mast, imeti jo mora najmanj dva meseca pri hiši, predno jo sme zaklati. Kaj pa če je svinja že v 6 tednih pitana in dotičniku povrh še zmanjka reje? Po namestniški naredbi mora čakati še 14 dni, da poteče dvamesečna doba, medtem sme uboga žival lepo stradati in se s praznim trebuhom počasi pripravljati na smrt, da si ubogi kočar ali najemnik vsled preobilne rabe masti ne bo pokvaril želodca! Pametni svinjerejci se navadno ravnaajo po načelu: »Zakolji svinjo, dokler je debela!«

Razne novice.

Vseučilišni profesor pred sodiščem. Profesor dunajskega vseučilišča dr. Ludovik Braun je bil postavljen pred vojaško divizijsko sodišče. Obtožen je, da je zlorabil svojo uradno oblast in se pregrešil proti § 67 brambnega zakona s tem, da se je dal podkupiti in spoznaval razne črnovojniške obvezance za nezmožne za vojaško službo, dasi bi jo bili lahko opravljali. Profesor Braun je na ta način »zaslužil« 330 K, priznal je pa sam, da je pred vojno zaslužil na leto 50.000 K in tudi leta 1916 še 23.570 K.

Češka zemlja. Največji del češke zemlje je last plemenitašev. Veleposestev, ki merijo 1000 do 2000 hektarjev, je na Češkem 143, a veleposestev, ki merijo nad 2000 hektarjev, je 215. 33 plemenitašev ima v posesti 846.000 hektarjev zemlje, torej celo šestino češke kraljevine. V srednjem veku so bili plemenitaši na Češkem nekaki mali kralji. Imeli so svoje dvore in živeli so razkošno. Bogastvo je pa ginevalo vsled mnogih vojn, katerih so se plemenitaši udeleževali s kralji ali proti njim, mnogo denarja je šlo za stavbo gradov in cerkva, mnogo zemljišč je bilo darovanih samostanom in mnogo imetja je šlo za pobožne ustanove, s katerim so si velikaši hoteli kupiti odpuščenje grehov.

Strah pred gladom. Iz Drniša v Dalmaciji poročajo, da je tam tolika beda, da ljudje s strahom pričakujejo prihodnje zime, ako ne pride pomoč. T tej bedi in v tem strahu so se ljudje začeli seliti iz Dalmacije v Slavonijo. V drniški občini je že 400 rodbin zahtevalo potne liste, a mnogo jih je že odpotovalo, samo da ne bi pričakovali zime. Veliko je trpljenje, ki so je dogodki prinesli nad ubogi narod naš!

Ko se bomo vozili po zraku. V Londonu je bilo pod predsedstvom lorda Cowdraye posvetovanje, kako se naj v miru porabijo za sedanjo vojno zgrajena mnogoštevilna letala. Izprožena je bila misel, naj se s temi letali uredi reden promet po zraku. Pri povprečni brzini 128 km, bi prišla letala v treh urah v Pariz, v 12 in pol ure v Rim in v Carigrad v enem dnevu. Vožnja za kilometer po 3 franke 75, a dala bi se morda znižati na 2 franka 50. Tako bi n. pr. polet iz Pariza v London veljal 125 frankov.

Vrednost dela. Delo je neizčrpljiv zaklad. Delo je pot k boljšemu življenju. Delo kreše iz kamenja iskre. Potne roke zaslužijo več časti, kakor roke, okrašene s prstani in lepoticjem. Lenoba je začetek vseh pregreh. Kar se človek v mladosti nauči, je kakor vtisnjeno v kamen. Če boš delal in se trudil z vsemi svojimi močmi, boš se brez strahu lahko pripravil na smrt. Kdor ne dela, naj

tudi ne je. Lenoba gre počasi naprej, revščina gre hitro za njo. Pridni je podoben čebeli, ki najde povsod medu in ki se ne naveliča nikdar iskanja.

Kurja kuga. V Drazdini pri Olomucu se je pojavila kuga med perutnino. Mnogo kokoši, prač in gosi je že poginilo. Nekatere gospodinje so že ob vse kokoši. Da se kuga ne razširi, so se napravili potrebni koraki.

Za gosenicami še miši. Od Blanika poročajo češkimi listom, da se je v nekaterih vaseh pojavila po polju in po lopah velika množina miši, tako da so tla vsa zluknjana. Mišja nadlega je gotovo posledica letošnjega suhega in vročega poletja, ki je vladalo od meseca maja do današnjih dni. — Za gosenicami so prišle še miši, tako da ne bo kmalu nič ostalo.

Namesto veverice ustrelila svojo hčer. Blizu Pasove na Bavarskem je vzela rezervistova soproga Marija Nagl samokres svojega moža, da prežene iz sadonosnika veverico. Ker se pa strel le ni hotel sprožiti, je vtikala samokres nazaj v škaflijo, toda pri tej priči počil iz samokresa strel in krogla je zadela njeno hčerko, ki se je igrala na vrtu.

1000% dobička! Dunajska policija je izročila sodišču žida Izidoria Rosental, ker je prodal 10 vreč pšenične moke in sicer vrečo po 2500 K, dočim je kupil vrečo pšenične moke po 250 K. Pri vsaki vreči je torej zaslužil 2250 K. Ker je bila vsa kupčija v treh urah dovršena, je žid zaslužil pri tej kupčiji zavsem 22.500 K, je torej imel 1000% dobička!

Dopisi.

Maribor. Nedavno ste v »Straži« pisali, da bi naj postajenačelstvo južne železnice napravilo pri osebnih blagajnah red. Vaš dopis je imel uspeh. Sedaj morajo gg. blagajniki blagajne prej odpreti, da se tako ne nabere preveč občinstva. A naznanjam Vam, da se blagajnik pri drugi blagajni pri vходу na levo ni prav nič poboljšal. Ta gospod se tako zdira nad občinstvom, da to presega vse meje potrepljivosti. Posebno hud je, ako kdo zahteva po slovensko vozni listek. S kmetскими ljudmi pa je črno-bradi gospod še posebno osoren. Svetujemo mu, da naj bo proti vsem enako uljuden, kakor to zahteva olika.

Maribor. Okrajna sodnija v Mariboru prosi, da naj se oglasi isti mož pri okrajni sodnji štv. 20, ki je bil dne 17. dec. 1916 iz trgovine Worsche poslan v trgovino gospe Ferner preje Holček v Gosposki ulici, in ki je tam kupil obleko za 140 K in dne 31. dec. 1916 zimsko suknjo za 200 K.

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnjo gostilno in posestva Asingerja je kupil čevljarški mojster Weber v Mariboru.

Hoče. Tukajšnja požarna bramba priredi v nedeljo, dne 2. septembra, ob štirih popoldne in ob osmih zvečer v prostorih g. J. Pfeifer veselico v prid vdovam in sirotam domačih polkov. Na dnevnem redu so igre, predavanja moškega in mešanega zbora, deklamacije, govori itd. Kdor se hoče enkrat dobro zabavati, ne bo zamudil, obiskati Hoče.

Jarenina. Naša župnija daje mestu Maribor na dan najmanj 300—400 l mleka. Čudimo se torej, kako more okrajno glavarstvo zahtevati od naših občin tako ogromne množine sena za erar. Gospodje tam pri glavarstvu, vprašamo Vas, s čim bomo na jesen in pozimi krmili naše krave-mlekarič, ko nam hočete vzeti zadnjo betvico sena, ki smo ga dobili v letošnji grozni celoletni suši? G. okrajni glavar pl. Weiss, zagotavljam Vas, da ne bo dobil Maribor, če bo ostala Vaša rekvizicija sena v veljavi, pozimi ne enega litra mleka iz našega kraja. Zakaj se dela tako brez glave? Zakaj gospodje tam pri zeleni mizi ne pomislijo, kako bo jutri, kako bo pozimi in kako prihodnjo spomlad?

—ž.

Jarenina. Na sedmini Jakoba Kostanjevec v Gačniku pri Jarenini se je nabralo 20 K za Vincencijev dom v Ljubljani.

Št. III v Slov. gor. Vzhodni del naše župnije je letos obilo oblagodarjen z lepim sadljem. Posebno jabolk in sliv je precej. Vinogradi kažejo izvanredno lepo. Grozdje je sedaj koncem avgusta tako lepo zrelo kakor mnoga leta koncem septembra. Kapljica bo izborna in draga. — Tovarnar Feuerlösch pričenja graditi brod čez Muro pri Murhofu, ki ga je po vođenj lansko leto odnesla. Občinam ni treba nič prispevati, pač pa je smel Feuerlösch zvišati prevozní tarif, da tako pokrije stroške za zgradbo in poznejšo vzdrževanje broda. Posredovanje naših mož je torej imelo ugoden uspeh. Občine ne bodo nič obremenjene.

Sv. Lenart v Slov. gor. Gospodarsko pomožni urad za sodni okraj Sv. Lenart (načelnik: okrajni sodnik dr. Ilanig) v Št. Lenartu naznanja še enkrat, da sprejema prošnje ob delavnikih samo popoldne od 2—5. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 11—12. ure dopoldne. Ob delavnikih se dopoldne ne uraduje in se občinstvo prosi, da se potem ravna.

Sv. Martin pri Vurbergu. Vincenca Tepeh iz Spod. Korene, črnovojnika lovskega bataljona št. 20 je cesar za njegovo hrabrost odlikoval dne 17. junija s srebrno svetinjo 2. razreda in zaslužnim križcem. Odlikovanec je tudi čitatelj »Straže« in »Gospodarja.« Najmlajši brat je že delj časa v ruskem vjetništvu.

Gornja Radgona. Okrajno glavarstvo v Ljutomeru izdaje posebne nakaznice za dobavo sladkorja za vkuhanje sadja. Da se dobi ta sladkor, mora se napraviti posebna, od pristojnega občinskega urada potrjena prošnja, nakar pošlje glavarstvo prošnjiku nakaznico, s katero si mora iti v Ljutomer po sladkor. Ta sladkor razdeljuje židovska trgovina Rabenstein v Ljutomeru. Oseba, katera dobi n. pr. 2, 3, do 5 kg sladkorja, več se navadno itak ne dobi, mora tedaj v Ljutomer, s čim zamudi najmanj pol dneva in še mora plačati za vlak nekaj nad 2 K, tako, da pride cena sladkorju neprimerno visoko. Ker pa še vse prebivalstvo za ta sladkor ni ti ne ve, bo isti, predno se bo oglasila vsaj polovica potrebnih, razdeljen. Ali je tako otežkočenje dobave sladkorja potrebno? Zakaj se ne bi izdal razglas, glasom katerega bi se moral vsak, kdor želi sladkor za vkuhanje sadja, do gotovega dne zglašiti pri svojem občinskem predstojniku in naznaniti množino potrebnega sladkorja. Te izkaze bi poslala županstva glavarstvu in to bi bilo tedaj v stanu, razpoložljivo množino sladkorja z ozirom na število prošnikov razmerno in pravično razdeliti. Na našo okolico odpadajoči del bi se naj poslal kakemu trgovcu v Gornjo Radgono, kateri bi prevzel razdelitev, ljudstvo bi ne zamudilo toliko časa in sladkor bi se z nepotrebnimi vožnjami ne podražil. Ali morda zato ne dobimo sladkorja v Gornjo Radgono, ker še nimamo trgovca-židova?

Središče. Na cesarski slavnosti, ki jo je priredila mladina katoliških društev, se je nabralo kot radovoljni prinos 106 K 90 v za oslepele slovenske vojake v Gradcu.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Opozarjamo še enkrat na gospodarsko zborovanje v nedeljo, dne 2. septembra, popoldne po večernicah v šoli. Govori poslanec Brenčič in drugi.

Slov. Bistrica. Stajerski nemški zagrizenci in nemčurji zadnji čas kaj radi govorijo o slovenski »nezvestobi« napram državi, ker se hočemo enkrat za vselej otresti nadvladja nam tujega in sovražnega naroda. Vemo, da izvira vse to iz onemogle jeze; ker vedo, da bo naš veliki dan prišel prej ali slej, zato končno razumemo te zadnje »evetke« s polja spodnještajerske nemške kulture. Nerazumljiva pa je nam patrijotičnim Slovincem predrznost teh privandrancev, s katero ob najslovesnejših avstrijskih praznikih kažejo svojo mržnjo do habsburške rodovine. Letos smo prvič proslavljali rojstni dan mladega cesarja Karla I. in vendar so visele iz vseh nemčurjskih občinskih hiš po Slovensko-Stajerskem frankfurtarice, ravnotako iz nemških šol. Tudi bistriški »Nemci« niso zaostali. Pa ne samo na občinski hiši, tudi zasebniki so čutili potrebo ravno na rojstni dan našega cesarja pokazati svojo globoko mržnjo do Dunaja. Pred tremi leti semkaj došli lekarnar J. Lautner, ki ne zna niti besedice slovensko in živi vendar izključno od slovenskih denarjev, ter Karel Ottowitz, kateri ima pred tukajšnjo c. kr. vojašnico kantino za naše avstrijske vojake, na cesarjev rojstni dan niti cesarske zastave nista razobesila, ampak je iz njihovih hiš še par dni pozneje visela samo nemška frankfurtarica. Cenjeni bralci vedo, kaj bi se v podobnem slučaju zgodilo Slovincem, zato se vsake nadaljne opombe in kritike zdržimo.

Vransko—Sv. Uršula. Ne dne 11., ampak dne 12. septembra 1917 poromamo čez Grad na Sv. Uršulo, kjer bo dne 13. septembra zjutraj sv. opravilo v domoljubne namene. Za razgledovanje bo tokrat štiri ure. Krog poldne odhod ali na vlak ali pa k Sv. Križu na svečanost »povišanja sv. križa« v petek dne 14. septembra 1917.

Sv. Pavel pri Preboldu. Pri zadnji gledališki predstavi, ki jo je priredilo katoliško izobraževalno društvo v St. Pavlu pri Preboldu, so bili vsi prostori prenapolnjeni in mnogi p. n. gostje niso več mogli dobiti vstopa. Zato imenovano društvo uljudno vabi na ponavljanje omenjene predstave v nedeljo, dne 2. septembra popoldne po večernicah v društvenem domu. Spored: 1. »Fabiola in Neža.« Igra s petjem v štirih dejanjih. 2. »Oh, ta Polona!« Burka v dveh dejanjih. Čisti dobiček te prireditve je zopet namenjen skladu za vdove in sirote. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Sv. Jurij ob južni žel. Veliki dan 17. avgusta smo šentjurčani izredno slovesno obhajali. Vršila se je v farni cerkvi ob pol devetih dopoldne slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo, katere se je udeležil polnoštevilno občinski odbor, tukajšnja posadka s častniki, šolska mladina z učiteljem in mnogo občinstva. Po slovesni sv. maši se je podal občinski odbor trga St. Jurij k slavnostni seji, kjer je občinski odbornik g. Drogenik imel slavnostni govor in v vznešenih besedah slavil vrline splošno priljubljenega blagega cesarja in Njega neumorni trud v doseg častnega notranjega kot zunanjega miru. Navzoči so stoji poslušali govor ter zaklicali »živijo« na cesarja, cesarico in celo habsburško hišo. Poslalo se je tudi brzojavko na c. i. kr. kabinetno pisarno, v ka-

teri smo priljubljenemu dobremu vladarju čestitali in mu izrazili najglobljejo udanost in neomajeno zvestobo slovenskega ljudstva. V trajni spomin tega prelepega slavlja je občinski odbor sklenil ustanoviti vodovod in bi naj nosil v spomin na ta dan ime Nj. Veličanstva. Zbirka po trgu za vdovski in sirotinski sklad se je prav lepo obnesla. To lepo domoljubno slavlje ostane vsem v trajnem spominu.

Sv. Križ nad Črnečicami na Koroškem. Tridnevnic se bo obhajala v naši romarski cerkvi o Marijinem Imenu dne 7., 8. in 9. septembra. Vsak dan bo več pridig in ob navadnem času slovesne sv. maše, zvečer blagoslov. Prosimi hočemo po naročilu našega Sv. Očeta za mir, spominjati se pa tudi naših vojakov in padlih junakov.

Zadnja poročila došla v petek dne 31. avgusta.

Novo Seidlerjevo ministristvo.

Slovenec dr. vitez Žolger minister.

Dr. vitez Seidler je odstavil novo uradniško ministristvo. Dne 30. avgusta je cesar sprejel novo ministrsko listo. Novi ministri so: Dr. Ludovik Cwiklinski naučni, dr. Karel baron Banhans železniški, dr. Hugo vitez Schauer justični, vitez Homann za javna dela, dr. baron Wimmer finančni podmaršal Karel Czapp za deželno brambo, dr. baron Wieser trgovinski, grof Ernst Silva-Tarouca poljedelski minister; nadalje so imenovani za ministre brez portfeljev dosedanj voditelj trgovinskega ministristva dr. Viktorja Mataja, sekcijejski šef dr. Ivan vitez pl. Žolger, sekcijejski šef dr. Julij pl. Twardowsky-Skrzypna in vseučiliški profesor dr. Ivan Horbaczewski. Minister Žolger bo imel poverjeno nalogo, da se od slučaja do slučaja na željo ministrskega sveta peča z upravnimi vprašanji, ki so v zvezi z vojsko in ki se dotikajo delokroga raznih ministrstev, ter tako omogoči sporazumno razmotrivanje in rešitev teh vprašanj v ministrskem svetu. V novem kabinetu sta ostala tudi notranji minister Toggenburg in minister za prehrano Höfer.

Dr. Ivan vitez pl. Žolger je prvi Slovenec v Avstriji, ki je postal minister. Novi minister je rojen 1. 1867 v Devini pri Slov. Bistrici in je zaveden Slovenec. Nemški listi že sedaj hujskajo proti njegovemu imenovanju, predno ga še poznajo. »Tagespošta« n. pr. piše, da je imenovanje dr. viteza Žolger posebne važnosti za Jugoslovane, ker se je novi minister baje že dosedaj kot sekcijejski šef v ministrskem predsedstvu vedno živo potegoval za jugoslovanske interese in je bil posebno za časa ministrovanja grofa Stürgkha v tem oziru zelo delaven. Nationalverband je že prej, predno je bilo ministristvo sestavljeno sklenil, da se postavi proti novi vladi, če bi postal kak Jugoslovian minister.

Program novega ministristva.

Dr. Seidler objavlja program svojega novega kabineta; on hoče času parlamentarnim potom primerno izpopolniti avstrijsko ustavo in uresničiti narodno avtonomijo v smislu enakopravnosti vseh narodov. Njegov kabinet hoče baje biti narodno nepristranski. Ali bo to tudi v resnici, se bo še le pokazalo. Vendar se sestava kabineta, dasi uradniškega, nam ne obeča mnogo v tem oziru. Skoraj sami nemški uradniki tvorijo novo ministristvo. Če hoče nova vlada res biti narodno nepristranska, potem bi bil dr. Seidler mesto samih nemških uradnikov pač lahko pritegnil v svoj kabinet tudi uradnike drugih narodnosti. Sprejel je sicer v kabinet enega Jugoslavana in dva Poljaka, kje pa so Rusini, kje so Čehi? Ali se hoče vladati brez teh narodov in proti njim? Nepristranost novega kabineta morajo še le dokazati dejanja in na dejanja hočemo čakati. Po dejanjih nove vlade bo tudi naša jugoslovanska delegacija uravnala svoje korake napram novi vladi.

Jugoslovani stojimo trdno in neomajno na stališču deklaracije z dne 30. maja 1917. Mi hočemo biti tesno združeni v eno državno celoto pod žezlom Habsburžanov brez spon dozidajnih kronovin-

skih mej. Le vlada, ki prizna to naše stališče, more računati na podporo jugoslovanske delegacije; vsako drugo avtonomijo o mejah zgodovinskih kronovin, odločno odklanjamo in je ne priznamo. Mi se hočemo kot jugoslovanski narod v celoti sami upravljalati in ne pripustimo, da bi nas kosali in trgali ter tako slabili po kronovinah.

Državni zbor sklican za 18. septembra.

Dunaj, 30. avgusta.

Odposlanstvu agrarnih zastopnikov vseh strank je izjavil ministrski predsednik vitez Seidler, da bo državni zbor sklican za dne 18. septembra.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj 30. avgusta.

Italijansko bojišče.

Velika borba ob Soči se je nadaljevala tudi včeraj z največjo srditostjo. Zid branilcev je vse težke navale zmagonosno odbil. Na ozemlju severno od Kala sta bila v jutranjih urah dva težka italijanska napada odbita. Pri Podlescah, Madoni in Britofu se je sovražnik skozi celi dan do pozne noči z novimi množicami čet zaganjal v naše postojanke. Vsi navali so bili ob žilavem odporu naših čet odbiti.

Izmed mnogih bojnih sredstev, s kojih pomočjo skuša sovražnik naš odpor streti, se je včeraj pridružilo neko novo bojno sredstvo, katero bi se bilo na tem ozemlju komaj pričakovalo. Vzhodno od Britofa je jezdila italijanska kavalerija proti našim zakopom. Sprejele so jo naše strojne puške in jo uničile.

Za junaške borilce na gori Sv. Gabrijele je bil 29. avgust zopet dan vročih ur. Vselej znova se je sovražnik zaganjal v našo obrambno črto. Proti večeru se mu je posrečilo na severnem pobočju vdreti v naše järke. Ko se je stemnilo, so v hudem neurju napravile naše čete protisunek. Nova borba se je končala z divjim begom Italijanov.

Vzhodno od Gorice se ni pojenjal pritisk sovražne armade. Dočim smo morali predpoldne odbiti samo posamezne napade, je popoldne sovražnik po eno uro trajajočem bobnečem ognju s svojimi množicami začel splošno napadati na široki fronti. Zopet so bili na ozemlju Sv. Marka osredotočeni zelo hudi boji. Z bajonetom in z ročnimi granatami smo tukaj kakor povsod med Sv. Katarino in Vertoljbo ohranili v svoji oblasti prvo črto.

Pri Kostanjevici smo po vspešnem napadu na sovražnika pomaknili našo fronto nekoliko naprej. Razen drugih čet so v zadnjih dneh še tudi našli priliko se posebno odlikovati oddelki polka št. 10 (Przemysl) in št. 48 (Velika Kaniža). Število od začetka ednajste soške bitke vjetih sovražnikov znaša več kakor 10.000.

Trst je bil predpoldne v drugič, danes zjutraj pa v tretjič v teku 48 ur obstreljevan od sovražnih zrakoplovcev. Več prebivalcev je bilo žrtev teh napadov. Poškodovanih je bilo več zasebnih hiš.

Vzhodno bojišče.

Nemški polki so svoje zadnje uspehe severno od mesta Foksanj včeraj razširili z zavzetjem kraja Iresti, kateri kraj smo kljub sovražnim napadom ohranili v svoji oblasti. Dalje proti severu je bilo na številnih odsekih vzhodne fronte vojno delovanje živahnejše.

Avstrijsko večerno poročilo.

Dunaj, 30. avgusta.

Popoldne je Italijan zopet brezuspešno napadal na visoki planoti Bajnsica in hrib Sv. Gabrijele.

Grey umrl?

»Lokalanzeiger« poroča po angleških virih, da je prejšnji angleški državni tajnik zunanjih zadev sir Edvard Grey dne 29. avgusta zjutraj umrl. — Uradno še ta vest ni potrjena.

Wilsonov odgovor na papeževo noto.

Iz Washingtona se dne 29. avgusta poroča: Predsednik Wilson je baje že odposlal odgovor na papeževo noto. V tem odgovoru se je baje izrazil, da je nemogoče se spuščati z Nemčijo v mirovna pogajanja tako dolgo, dokler Nemčija ne prizna načela razoroženja.

Na prodaj v Gaberju pri Celju lepa, dobro sidena hiša, še davka prosta, z lepim vrtom. Cena 11.000 K. Dopolni: G. Kompan, daykarja Celje.

Vsako množino vreč

kupi veletrogovina

Anton Kolenc, Celje.

HRASTOV LES,

DEBELI

prodaja Kmetijska zadruga
NA CVENU PRI LJUTOMERU.

Općinska Stedionica u Drnišu (Dalmacija).

Hranilne vloge koncem l. 1916. K 1.137.683 37

Rezervni zaklad „ 95.180-92

Obrestuje hranilne vloge koncem vsakega
polletja s

4 1/2 % brez odbitka.

Občina Drniš jamči za varnost s celo svojo davčno
močjo in z vsem svojim premoženjem, vrednim

10 milijonov.

Hranilnica je pod državnim nadzorstvom.

Zavod uživa pupilarno varnost ter se vsled tega
sprejemajo tudi vloge mladoletnih, sirotinskih in
cerkvenih zakladov.

Podeljuje amortizacijsko hipotekarna posojila po 6 %.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj
list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem.
Naprej plačana letna naročnina 3 krone

Kostanjev les in smrekove skorje

kupi vsako množino po najvišjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Čvetlična ulica šte. 8.

Čebele in čebelnjak

z vsa opravdo vred, torej tudi če-
bele, tudi same panje kupi župni
urač Brezno nad Mariborom.Družinska hiša v Žalcu pri Celju
enonadstropna z vrtom, električno
lučjo i. t. d. pripravna tudi za
trgovino v prav dobrem stanju se
po vrednosti proda. Poizvedbe
Celje Rosegerring 7. II. nadst.
desno.Proda se hiša s 3 sobami z ali
brez hišne opreme, klet, svinjski
hlevi s svinjsmi, drvarnica, vrt
za zelenjavo, lepe vinske bradje,
dobra pitna voda. Vse novo po-
zidano in v dobrem stanju. Naslov:
Marianheim Poljšane št. 64.Kobila z žrebetom vred, 9 let sta-
ra, na prodaj, v Orehovi vasi št.
5, p. Slivnica pri Mariboru. 643Pomožnega pisarja išče krajna
sodnija v St. Lenartu v Sl. gor.
Nastop 1. septembra t. l. Zdajna
mesečna plača okoli 150.— K.
Prednost imajo strojepisci.„Enonadstropna hiša, na najlepšem
prostoru ličnega trga na Spod-
njem Štajerskem, ob železnici, pri-
pravna za vsako obrt, se proda
pod ugodnimi pogoji. Zraven hiše
vrt in hlevi.“ Hranilnica in po-
sojilnica v Sevnici. 7.

POZOR!

Kupim Kostanjev in hrastov les,
kumno, jarež, lepe suhe gobe,
česenj, maline, ostrožnice, borov-
nice črne, borovnice rdeče (Prei-
selbeer), melišno štupo, zrelo črno
brinje, orehe, suho sadje in vse
druge reči po najboljši ceni. Iva
Kopušar, trgovec in gostilničar v
Šoštanju. 582

Vila,

ali vili pod. bna hiša z vrtom vred.
mariborska okolica, cena okrog
25.000 K se kupi takoj. Ponudbe
pod „Vila“ na upravnistvo lista.Vojak želi stanovanje v Mariboru
pri boljši družini, hrano svojo;
samo za kuhanje prosi. Ponudbe
na upravnistvo.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi
kožuhojine.

Št. 26—28 K 14.—

„ 29—34 K 17.—

„ 35—38 K 20.—

„ 39—41 K 23.—

„ 42—46 K 26.—

Pošiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena

Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene opreme, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljenje istih ohranite po
končani vojski našemu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Slovenci, Naročajte in razširjajte Stražo!

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine

Za pristnost in izvor se jamči v polnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna

(dalmatinska) od 56 l naprej

po povzetju prodaja in razpošilja tvrdka

F. CVITANIC vdova V MARIBORU,

Šolska ulica št. 5.

Knjigarna, umetnine in muzikallje.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor:

časopisne knjige, brošure, stenske in druge koledarje.
Za vsa tiskarska dela spovedno in misijonske listke s škrilom, rdečim ali
modrim tiskom, uradne savičke z natisom glave ter razne oznanilne napise
za darne občinske, tolike in druge uradne savičke, oznanila, na-
pisne naglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. Za obrtnike in
trgovce: pisma, savičke, okrožnice, računske, opomine, menice, cenike, do-
pisi, naslovnice, letake in lepake s škrilom in drugimi barvnimi tiskom.
Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in spre-
jemnice, letne poročila, računske zaključke, društvene znake, tablica itd.Brezplačni naslovi:
Cirilova tiskarna
Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila

MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta šte. 5

priporoča stroje velikega naloga raznega papirja, peresnikov, peres, štampilje
za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnil, savičkov (bar-
vna in bela, v različnih velikostih), trgovskih knjig, noticov, prejemnih
papirja v mapah in škarijah, razglednic, itd. — Sveto podob (male, ve-
like in stenske), razpola vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetnjice,
štopalji. — Štampilje za urade in dr. — Potreba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4 %.

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gopo-
lošnice o. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila dale

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo
pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in dru-
go zemljejknjižno izpeljavo izvršuje posojil-
nica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viliema) cesta št. 9.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/4%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/4%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Naznanilo.

Na podlagi naredbe c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 17. maja 1917 drž. zak. list št. 221 smejo sadje nakupovati samo tisti, ki imajo tozadevno dovoljenje od urada za zelenjavo in sadja v Gradcu, oziroma ki so v to pooblašteni. Vsaka druga nedovoljena nakupovanja oziroma prodaje sadja se strogo kaznujejo. Dolžnost pooblaščenega nakupovalca za sadje je, da vsako neopravičeno kupčijo s sadjem takoj naznani na imenovano mesto. Za okrajna glavarstvo Maribor in Ptuj ima polnoveljavno pravico nakupovanja sadja v vsaki množini gospod Franc Krepek pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kamor se naj naslovijo tozadevni dopisi. Župani mu naj gredo na roko ter naj ljudstvo o tem opozorijo. Cene 25 v ozir. 30 v sadje za prešanje in 44 v ozir. 50 v drugo sadje na kolodvor postavljeno.

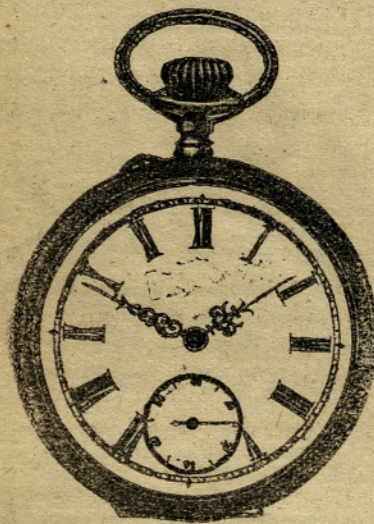
FRANC KREPEK.

KUPIM

vsako množino **jabolk** tudi za prešanje po po-
stavno določenih cenah,

FR. KREPEK,
pooblaščen nakupovalec sadja.
Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

Ure! Ure!

**V veliki izbiri in
po nizkih cenah.**

Za vsako uro se jamči

Precizijske ure, Schaffhauser
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova
zbojšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

SUHE GOBE (JURČKE)

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

M. RANT, KRANJ,

največja eksportna tvrdka suhih gob.

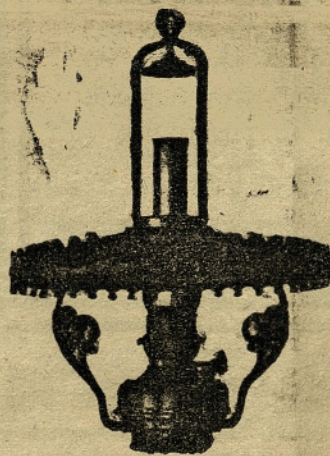
BEGUNCEM, INVALIDOM,

revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih zelišč, priti do postranskega dobrega zaslužka. Natančna poja-
snila daje

tvrdka **R. Lukmann**, prej Jos. Leuz nasl. v Lub-
ljani, Ahacjeva cesta št. 10. v bližini sv. Petra cerkve.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho
sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in
gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in
vse vrste praznih vreč kupi vsako množino
veletrgovce **ANTON KOLENC, CELJE.**

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.
Na debelo!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in por-
celanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za
vodobe. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omelenim jamstvom.

Devoljuje članom posojila proti
poroštvo, zastavi življenjskih polic,
posestev, vrednostnih papirjev ali
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posejilo, naj se obrne na pisarno
v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa
potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne
vloge in jih obrestuje po 4 1/4%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915
519.848.40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915
1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno
glavnice za 6.089.850 kron.

Penzionist

samec, 180 K mesečne pokojnine, išče mirno
in pohlevno kmetsko malo družino, da bi imel pri njej
hrano in stanovanje do smrti, v prijaznem kraju in ne
daleč od farne cerkve. Plač bi dobro na mesec in pema-
gal včasih tudi delati. Ponudbe se prosi na upravništvo
„Straže“ pod „Mirna bišica“.

Posestvo se kupi.

V bližini Celja se želi kupiti majhno posestvo.
Ponudbe na naslov E. K. Celje, poštroležečo.

Hiša se odda v najem.

Na Ptujski gori (najbližja železniška po-
staja Sterntal) z vsakdanjo voznoposilno zvezo se
oddaja v najem hiša v lepi, solnčni legi z dvema so-
boma, kuhinjo, podstrešjem, zelenjaki in vrtno itd.
od 1. septembra 1917 naprej pod ugodnimi pogoji.
Povprašati je v upravništvu Straže.

5 garnitur za dekleta

in sicer ena majhna omara za
knjige, pisalna miza in tabla in
orekovega lesa s krasnimi cvetli-
cami z v les vžganimi slikami
tako proda podoba Albert
Lečnik, Maribor, Wiesengasse
št. 2. pri mestnem pokopališču.
Naprava okvirjev za podobe vseh
vrst.

Lončarskega pomočnika,

ki bi hotel izdelati 1000 avin-
skih loncev (kropnjače) sprejme
tako proti dobremu plačilu Ju-
rij Kajba, lončar, Gorja Poljska, v
Štajersko. 71

VINO

belo (tudi za sv. maše), rdeče
in črno dalmatinsko od 56
litrov naprej razpošilja po
povzetju

A. OSET

p. GUSTANJ, Koroško.

GOBE

lepo posušene kupim tudi letos v
vsaki množini. V prvi vrsti žla-
stne globanje ali krav-
še, potem lesičke i. t. d.
Prosim sušiti in ponuditi samo
take vrste pravih gob, ki jih
poznate kot užitne. — Rudolf
Starovašnik, eksport gob v Konj-
cih Štajerske. 381